

Ece Ayhan'ın Şiirinde “Çocuk ve Eğitim” Teması ve Felsefi Temelleri

Hulusi GEÇGEL*, Mustafa Aydın BAŞAR **

ÖZET

Ece Ayhan'ın eğitim ile ilgili konulara yer verdiği eserlerinde eğitim konusundaki uygulamalara ilişkin saptamalarını ve eğitim ortam ve uygulamalarının nasıl olması gerektiği ile ilgili görüşlerini irdeleyerek bu görüşlerini eğitim akımları çerçevesinde açıklamayı amaçlayan bu çalışmada; edebi eserlerle eğitim felsefesi yaklaşımlarının bilgisi arasında ilişki kurulmaya çalışılmıştır. Ece Ayhan, eserlerinde, yapay bilgilerin ezberlenmesini ve aynen tekrar edilmesini isteyen eğitim anlayışını sorgulamakta; dogmatik bilgiyi öne çıkaran böyle bir eğitim sisteminin aynı zamanda sevecenlikten yoksun, baskıcı bir eğitim durumunu da beraberinde getireceği ve bunun öğrenci intiharlarına kadar uzanan kötü sonuçlar doğurabileceği uyarısında bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Türk şiiri, Ece Ayhan, edebiyat ve eğitim, çocuk ve eğitim

ABSTRACT

Being Considered Ece Ayhan's ideas concerning how educational atmosphere and practices should be and his determinations belonging to the applications in the subject of education in his Works which he has given a place to the subject concerning education, a relationship has been tried to be set up between his knowledge of the approaches of literary Works and educational philosophy in this study aiming at explaining his opinions in the framework of educational currents. Ayhan, in his works, has inquired the educational understanding requiring the artificial knowledge to be memorized and repeated in the same way, and has warned that such an educational system revealing a dogmatic knowledge will bring an oppressive educational lacking compassion together at the same time and give rise to the bad results leading up to students' suicide.

Keywords: Turkish poetry, Ece Ayhan, literature and education, child and education

GİRİŞ

Bireyleri yaşama hazırlayan, onların topluma uyumlarını ve yaşamlarını kolaylaştıran eğitim, birçok bilim dalından yararlanarak gelişimini sürdüren bilimsel bir alandır. Psikoloji, sosyoloji, sosyal psikoloji, sosyal antropoloji ve ekonomi en çok yararlandığı alanlar olmakla birlikte; edebiyattan fiziğe kadar birçok bilim dallarıyla da etkileşim halindedir (Fidan ve Erden, 1993: 41). Bu bilim dallarının eğitim bilimlerinin gelişimine ve araştırma konularının zenginleşmesine önemli katkıları bulunmaktadır.

Bu dallardan biri olan edebiyat alanına baktığımızda, birçok edebiyat eserinde eğitimin konu edildiği, eğitim sorunlarına, sorunların çözümüne yönelik uygulama örneklerine ve hatta çözüm önerilerine yer verildiği görülmektedir. Örneğin Türkiye eğitim sisteminde iz bırakmış Köy Enstitüleri dönemine ilişkin çok sayıda roman, öykü, anı vb. edebî çalışma, eğitim bilimleri çalışmalarına kaynaklık etmektedir (Bumen, 2004). Özellikle toplumsal sorunlara yönelik edebiyat konu-

* Hulusi Geçgel, Yrd.Doç.Dr., Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Öğretmenliği Bölümü

** Mustafa Aydın Başar, Dr., Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü

larında yoğunlaşmış edebiyatçıların birçoğunun çalışmalarında eğitim konusu önemli bir yer tutmaktadır. Bu sanatçılardan biri de Ece Ayhan'dır.

Problem

Ece Ayhan, modern Türk şiirinin önde gelen temsilcilerindendir. Farklı sözdizimi ve uzak çağrışımlı sözcüklerin bağdaştırılmasından doğan çözülmesi güç imgeleriyle soyutlamaya / kapalı anlatıma yönelmiş; hatta şiirin kapısını anlamsızlığa kadar açarak Cumhuriyet dönemi Türk şiirine marjinal yenilikler getirmiştir.

İkinci Yeni hareketinin kurucularından biri olan Ece Ayhan, şiirinin örtülü anlam yapısını yalnız şiir diline getirdiği yeni "dilbilgisi" kurallarıyla kurmamıştır. Tarih dersi müfredatına girmeyen ikinci derecedeki kişileri ve olayları ele alması, şiirinin okur tarafından algılamasını zorlaştıran önemli etkenlerden biridir. İkinci Yeni şiirinin dil özelliklerini sanat yaşamının başından sonuna kadar ödün vermeden sürdürmesinin yanında, sözcüğünün önemli bir kısmının ansiklopedik bilgi gerektiren olay, kişi, varlık ya da yer adlarından oluşması, okur kitlesinin çok dar kalmasına - kendisinin bu konuda bir şikâyeti yoktur- yol açan etmenlerin başında gelmektedir.

Ece Ayhan, şiirlerini dergilerde tek tek değil de, bir "bütünlük"e ulaştıktan sonra yayımlamayı tercih eden bir sanatçıdır. Bu durum, şiirlerini bir metinden hareketle belli bir tema etrafında yazmasından kaynaklanmaktadır. Aynı başlıklar taşıyan da, birbirlerine bir metin bütünlüğü içinde bağlı olan bu şiirlerin tek başına tema bakımından sınıflandırılmaları oldukça güçtür; hatta çoğunda -mozaik'i oluşturan küçük küp mermerler misali- olanaksızdır.

Devlet ve Tabiat (1973)'tan sonraki süreçte yazdığı şiirler, İkinci Yeni şiir dili özelliklerini sürdürmesine karşın, içerik bakımından daha kolay çözümlenebilmekte ve daha geniş okur kitlesi tarafından tanınmaktadır. Şiirindeki bu değişim, şairin güncel temalara yönelmesinden kaynaklanmaktadır.

Ece Ayhan, içinde yaşadığı toplumun bireyleri içinde en çok çocuklara sevgi gösterir. Çocukların başına gelen her türlü kötülüğe üzülmekte; başta ülkeyi yönetenler, eğitim kurumları ve anne-babalar olmak üzere toplumun her kesimini sorumlu tutmaktadır. Sanatçının, "*Benim okurlarım her zaman çocuklardır, onları düşünerek yazarım, yazacağım. Ve çocuklardan, alttan gelenlerden başkasına da güvenmiyorum, güvenmeyeceğim*

de" (Ayhan, 1996: 60) sözleri, içinde yaşadığı topluma ve döneme bakış açısı bakımından, bir asır öncesinin Tevfik Fikret'ini anımsatmaktadır.

Bu çalışmanın amacı, Ece Ayhan'ın eğitim ile ilgili konulara yer verdiği eserlerinde eğitim konusundaki uygulamalara ilişkin saptamalarını ve eğitim ortam ve uygulamalarının nasıl olması gerektiği ile ilgili görüşlerini irdeleyerek bu görüşlerini eğitim akımları çerçevesinde açıklamaktır. Çalışmanın amacı çerçevesinde, şu sorulara yanıt aranmıştır:

1. Ece Ayhan'ın eserlerinde eğitim ile ilgili,

- a) öğrenci
- b) öğretmen,
- c) eğitim ortamları ve uygulamalarına ilişkin saptamaları nelerdir?

2. Ece Ayhan'ın eserlerinde yer alan eğitimle ilgili görüşler hangi eğitim felsefesi yaklaşımlarıyla ilişkilendirilebilir?

Bu sorulara yanıt bulabilmek amacıyla literatür (alanyayın) taramasına dayalı, ilişkiyel tarama modelinde ele alınan çalışmada, Ece Ayhan'ın eğitim konusunun geçtiği eserleri taranmış; bu eserlerde ele alınan görüşler öğrenci, öğretmen, eğitim ortamları ve uygulamaları açılarından irdelenmiş ve eğitim felsefesi yaklaşımları ile karşılaştırılarak ilişkilendirilmeye çalışılmıştır. İrdemeler ve yorumlar, ele alınan boyutlar bakımından ayrılmadan, bütünlük içinde ele alınmıştır.

Adlandırmalar olmamakla birlikte, edebiyat ve diğer alan sanatçılarının eğitim sorunlarına yönelik yaptıkları değerlendirmeleri ile eğitim bilimlerinin kuramsal bilgileri arasında bir ilişkilendirme yapılabilir. Bu çalışmada da, eğitim bilimleri kuram ve uygulamalarına yol göstermede önemli katkıları bulunan kuramsal nitelikteki felsefi akımlar ve eğitim felsefesi yaklaşımlarıyla edebiyat eserleri arasında bir kuram-uygulama eşleştirmesine (Bursalıoğlu, 2003: 100) gidilmiştir.

Bulgular ve Yorumu

Ece Ayhan, her fırsatta değer yargılarına ve görüşlerine toptan karşı olduğunu belirttiği toplumumuzun kalkınmasını geleceğin yetişkinleri olan çocuklarda görmekte ve onların eğitiminin niteliğine çok önem vermektedir. Güncel temalara yöneldiği 1973'ten sonraki şiirlerinde "çocuk" ve "eğitim", şiirinin yaygın temaları arasında yer alacaktır. *Devlet ve Tabiat* (Ayhan, 1973) kitabının birinci bölümü, "*Orta İkidem Ayrılan Çocuklar İçin Şiirler*" başlığını

taşımakta ve on üç şiirden oluşmaktadır. Bunlardan *Meçhul Öğrenci Anıtı*, *Orta İkidem Ayrılan Çocuklar İçin Şiirler*, *Kendi Kendinin Terzisi Bir Kambur*, *Vişne Çürüğü Şiirler* ve *Açık Atlas* başlıklı şiirler doğrudan okullardaki eğitim-öğretim sorunlarına eğilmektedir. Onun neredeyse özel bir dil halini alan şiir dilinin, bu kitapta devlet-birey ilişkileri, eğitim sorunları gibi güncel konulara yönelmesinin de etkisiyle

daha kolay çözülebildiği ve daha geniş bir okur kitlesiyle bulunduğu görülmektedir.

Sanatçı, 1970'te yazdığı *Orta İkidem Ayrılan Çocuklar İçin Şiirler* başlıklı şiirini, 1973'te yayımladığı *Devlet ve Tabiat ya da Orta İkidem Ayrılan Çocuklar İçin Şiirler* kitabına ve aynı zamanda kitabın birinci bölümüne ad olarak vermiştir. Bu şiir, onun çocuk ve eğitim konusuna özel bir ilgi gösterdiğinin en güzel örneklerden biridir:

ORTA İKİDEN AYRILAN ÇOCUKLAR İÇİN ŞİİRLER

*Sivil ölümden konuşuyoruz dağılan neftilikler
arkadaşlar Makedonyalı kalın usta marangozlar.
Kapaklanır bir adam daha kaçınıcı, aktığımızı görünce
ters çevrilmiş kente karşı işte onun denizlerine
delikanlı kostaklarımızı çıkarmış ve ırmaktır.*

*Erkek ölümden konuşuyoruz yeni ormanlardan
dahi "dikenin seven güllüne katlanır bir kadın"dan.
Haramiler ki kırkın üstünde artık sayıları
bir küçük tabut tabakada gezdirirler ölüleri fakfon
burunlarına çekmek üzere, ince çağrışımıdır.
Ey orta ikiden ölerken ayrılan çocuklar! aslında başlayan
askerler tabiatla hâlâ tramvaydan Sirkeci'de mi inerler?
süsüne kaçılmamış bir cenaze törenine gitmek için.
(Ayhan, 1999: 128)*

Ece Ayhan, çocukların buluş çağlarına denk gelen ve çok ağır bir müfredat içeren orta ikinci sınıfı, "yoksul ailelerin başarısızlık gösteren çocuklarını okuldan alıp çıkararak bir işe vermeleri ya da eve kapatmaları"ndan ötürü, çocuklar için bir "dönüm noktası" olarak görmekte ve çocukların okuldan alınmalarını "toplumsal bir rahatsızlık" olarak değerlendirmektedir. Her karne döneminde gündeme gelen "zayıf notlarından dolayı" evden

kaçan ya da intihar eden öğrenci haberleri, bu yaranın derinliğini gözler önüne sermektedir. Bu toplumsal yarayı şiirine taşıyan Ece Ayhan'ı, en çok, çocukların intihar haberleri üzmektedir:

Bir şiiri bitirdikten sonra gazetede bir ilân okudum. Orta ikiden belge alan bir çocuk intihar etmiş. Ertesi günkü aynı gazetede ise gecikmiş bir ilân vardı: "Eve dön oğlum, seni affettik!" İş işten geçmiştir (Ayhan, 1996: 75).

MEÇHUL ÖĞRENCİ ANITI

*Buraya bakın, burada, bu kara mermerin altında
Bir teneffüs daha yaşasaydı
Tabiattan tahtaya kalkacak bir çocuk gömülüdür
Devlet dersinde öldürülmüştür
Devletin ve tabiatın ortak ve yanlış sorusu şuydu:
Maveraünnehir nereye dökülür?*

.....
*Arkadaşları zakkumlarla örmüşlerdir şu şiiri.
Aldırma 128! İntiharın parasız yatılı küçük zabıt okullarında
Her çocuğun kalbinde kendinden daha büyük bir çocuk vardır
Bütün sınıf sana çocuk bayramlarında zarfsız kuşlar gönderecek.
(Ayhan, 1999: 125)*

Ece Ayhan'ın, "Bütün Doğu'nun anlatılabileceği yaşayan çok geniş bir imge" olarak değerlendirdiği ve çağrışımı zengin bir dille kaleme aldığı bu şiir, eğitimde "daimicilik" adı verilen felsefi akıma eleştirel bir bakışın ifadesidir. Daimicilik; evrende tartışmasız doğruların olduğunu, bunların önemli/önemsiz ya da yararlı/yararsız diye ayırt edilmeksizin öğrenciye verilmesi gerektiğini, bireyin gereksinim duyduğu zaman donanımında olan bu bilgiyi kullanabileceğini savunan bir eğitim anlayışıdır. Sokrates'in temel görüşlerinin biçimlendirdiği bu eğitim felsefesinde*, içeriği geçmişte doğruluğu kanıtlanmış, üzerinde görüş birliği sağlanmış bilgiler oluşturmaktadır. Bu şiirde, yaşamla ilişkilendirilmeyen "Maveraünnehir nereye dökülür?" türünden yapay bilgilerin ezberlenmesini ve aynen tekrar edilmesini isteyen eğitim anlayışı sorgulamakta; dogmatik bilgiyi öne çıkaran böyle bir eğitim sisteminin aynı zamanda sevecenlikten yoksun, baskıcı bir eğitim durumunu da beraberinde getireceği ve öğrenci intiharlarına kadar uzanan kötü sonuçlar doğurabileceği uyarısı yapılmaktadır. Sanatçının eğitim sorununu temalaştırdığı en tipik örneklerden biri de, *Çok Eski Adıyladır* (1982) kitabında yer alan "Dökülecekler!" başlıklı şiirdir:

DÖKÜLECEKLER!

1. Uç Doğu. Anadolu'yu anlatacaktır öğretmen. Haritayı asar.
2. Bütün sınıf korkmuştur; göller, ırmaklar dökülecekler!

(Ayhan, 1999: 197)

Bu şiirde, "Aşağısı, yukarısı neresidir?" ya da "Kuzeyin yukarıda olduğunu nereden biliyoruz?" gibi soruların da dürtüsüyle*, eğitim ortamının yaşamla birlikte değil de; sınıfın dört duvarı arasında, yaşamdan soyutlanarak düzenlenmesi eleştirilmektedir.

Ece Ayhan, eğitim sistemimize yönelik eleştirilerini yalnız eğitim programıyla sınırlı tutmamış, programın en önemli yürütücüleri

* Sokrates'in uyguladığı soru-yanıt diyalektiği; kişiye zaten bildiği ama unuttuğu bilgileri soru-yanıt diyaloguyla anımsatma/doğurtma esasına dayanmaktadır.

* "Almanca'da 'Boden' hem 'çatı katı', hem 'bodrum katı' anlamına gelir. Ben bunu Freud'den öğrenmişim, bir ara onun çıraklığını yapmaya çalışırken" (Ece Ayhan, 1993a: 139).

olan öğretmenleri de tutucu eğitim anlayışlarından dolayı eleştirmiştir: *Çok yukarılara gitmeyin, sorumluluk içimizdeki muallimler meclisinin, disiplin kurullarının, engizisyon mahkemelerindedir* (Ayhan, 1996: 75).

Açık Atlas şiirindeki şu dizeler de, eğitim-öğretim etkinliklerinin uygulayıcıları olan öğretmenlerin pedagojik formasyon yetersizliklerinden kaynaklanan yanlış sınıf yönetimleri eleştirilmektedir:

"En arka sırada çift dikişliler, sınavda en öne İntihara ve denizde nasıl boğulmaya çalışırlar Yalnız Ortadoğu'da el altında satılan bir atlas Kim demiş on sekiz yaşından küçükler okuyamaz"

(Ayhan, 1999: 134)

Ülkemizde gelişmişlik düzeyinin bölgelere, hatta aynı kent içindeki ilçelere göre büyük uçurumlar göstermesi -her meslekte olduğu gibi- öğretmen atamalarında da sorunlar doğurmaktadır. Kent merkezlerindeki yığılmalara karşın, sosyo-ekonomik yönden geri kalmış yerleşimlerde her branştan öğretmen sıkıntısı çekilmektedir. Anadolu'nun çeşitli ilçelerinde kaymakamlık görevinde bulunan Ece Ayhan, Anadolu'da öğretmenin yolunun âdeta gözlendiğini belirtir ve yetersizliklerle dolu bir eğitim ortamında çocukların sınıfta bırakılmayacağını, hatta öğretmenin öğrenciyi "ölçme"ye hakkının bile olamayacağını savunur:

En ilerici öğretmenin bile yarısı gölgedir, yarısı düzenle; ne dese, ne yapsa böyledir bu, ister istemez; bunu aşabileceklerini de sanmam; hele çocuğu sınıfta bırakan, bir çocuğu bile sınıfta bırakmış öğretilerde daha da belirgindir bu (Ayhan, 1993b: 104).

Ece Ayhan'ın birçoğu, 1972'de yayımlanmış bu şiirlerinde, eğitim sistemine yönelik olarak dile getirdiği olumsuzlukların çoğu bugün ortadan kalkmış durumdadır. Zorunlu eğitim sekiz yıla çıkarılmış, ilköğretim çağındaki çocukların sınıfta kalmaları neredeyse ortadan kaldırılmış, başarısızlığın tescilinde - Ayhan'ın "eğitimin engizisyonu" olarak nitelendirdiği- öğretmenler kurulu, yerini "öğrenci-veli-öğretmen" üçlüsünün kararına bırakmıştır:

Bir çarpışma da var ayrıca. Eylül ayı kentlerinde büyük bir kıyım olur; bütünlemeler! Emlâk sahipleri, düşününün 12-13 yaşındaki

'gelecekler'i acımasızca mahkûm ederler. Toplumun Eylül'e püskürttüğü çocuklardır onlar. Barikatlar kurarlar çocuklar Eylül'de; tek dersti, bilmem neydi diyedir tutunmaya çalışırlar ve tutunurlar. Çok yukarılara gitmeyin, sorumluluk çimizdeki muallimler meclisinin, disiplin kurullarının, engizisyon mahkemelerininindir (Ayhan, 1996: 75).

Ecé Ayhan, eğitime yönelik eleştirilerini yalnız okullarla sınırlı tutmamış, *Kendi Kendinin Terzisi Bir Kambur* şiirinde olduğu gibi, bir yönüyle eğitim kurumu niteliği bulunan yetiştirme yurtlarındaki kötü muameleleri de eleştiri sınırlarının içine almıştır:

"Belli ki kaçmıştır çok ağır cezalı bir çocuk
Kurulu zulmün yetiştirme yurtlarından"
(Ayhan, 1999: 130)

Tartışma

Ece Ayhan, şiirleriyle eğitim sistemi ve uygulamalarına aydın duyarlılığı ile yaklaşan bir sanatçı olarak, şiirlerinde Türkiye Eğitim Sistemindeki uygulamalara yönelik değerlendirmelerini yaparken, felsefi yaklaşımını da ortaya koymaktadır. Şiirlerinde ele aldığı öğrencileri, sürekli bilgi depolanan, ezber bilgilere yönlendirilen çok yönlü gelişimden uzak tutulan bireyler olarak görmektedir. Yazar, eğitim konusuna yer verdiği eserlerinde uygulamalarıyla eğitim sistemimizin, bireyi değişmez bir doğal yapıya sahip olarak gören, buna bağlı olarak öğretim modellerinin de değişmemesi gereğini savunan; geçmişte elde edilen kesin doğruların yeni kuşaklara değişmeden aktarılması gerektiğini öne çıkaran "Daimicilik" felsefi yaklaşımına dönük bir yaklaşım sergilediğini ifade etmektedir. Öte yandan, sağlam ve doğru kişilikli insan yetiştirmeyi amaçlayan bu felsefi yaklaşıma dayalı uygulamalarla (Demirel vd., 2001: 57), öğrencilerde sıkça rastlanan evden kaçma, intihar gibi olaylarla, amaçtan uzaklaşılmasına dikkat çekmektedir.

Diğer taraftan, daimiciliğin temel aldığı "İdealizm" akımının tanımladığı öğretmen özelliklerinin de birçok öğretilerde bulunmadığı ifade edilmektedir. Örneğin, "Dökülecekler!" ve "Açık Atlas" şiirlerinde vurguladığı gibi, idealist eğitimde öğretilerde aranılan bilgi donanımı, kültür zenginliği, evrensel değerlere göre davranan, uzmanlaşmış ve öğretilerde istekliliği sağlayan özelliklerdeki öğretmenler (Sönmez, 1994: 83) çok azdır. Yine bu felsefi akımın tanımladığı "insanlık için doğru ve evrensel olan hedef ve davranışları

öğrencide isteklilik sağlayarak kazandırma" (Sönmez, 1994: 83) öğretmenlik özelliğinin, uygulamaya; bilgileri ezberden ve yaşamla ilişkilendirmeden kazandırmaya çalışan bir öğretmen davranışı olarak yansıdığını belirtmektedir.

Şair, eğitim konularına yer verdiği şiirlerinde, eleştirel bir yaklaşımla, eğitim uygulamalarında yaşanan olumsuzluklara dikkat çekmeye çalışmaktadır. Dolayısıyla, olumsuzluklar olarak nitelendirdiği bu durumların, yerini olumlu uygulamalara bırakması gerektiğinin ifadesi olarak da düşünülebilir. Örneğin, yaşamı ve doğayı dört duvar arasında, haritadan öğrenmenin zorluğu ve anlamsızlığını vurguladığı "Dökülecekler!" şiirinde olduğu gibi.

Ayhan'a göre, ağır ve gereksiz bilgileri kazandırmaya çalışan eğitim anlayışları yerine; bireyi merkeze alan, düşünme becerilerini geliştiren bir eğitim anlayışı yaşama geçirilmelidir. O'na göre, öğrencileri olumsuz yönde etkileyen eğitim programlarını hazırlayan devletin yaşanan olumsuzluklardaki sorumluluğu büyüktür. Şairin eğitim temalı şiirlerinde öne çıkardığı eğitim anlayışı; bilgilerin yaşantılar yoluyla edinildiği ve göreliliğinin esas alındığı, çok yönlü değerlendirmelerin yapıldığı, öğretmenin yol gösterici olduğu, cezadan uzak demokratik bir eğitim ortamıdır. Bu yaklaşımıyla şair, "ilerlemecilik" eğitim felsefesine dönük bir bakış açısı ortaya koyarken; öğrencinin değerlendirilmesinde öğretmenin öğrenciyi ölçme hakkının bile olmadığı vb. vurgularıyla, "yeniden kurmacılık" ve "varoluşçu eğitim" yaklaşımına dönük bir görüş sunmakta; hatta, yalnız resmî kurumlara değil, her türlü egemen anlayışa muhalif olarak "anarşist" bir tutum takınmaktadır. Sanatçı, şiirin her zaman ve her anlamda "muhalefet"te olduğunu; dünyaya, kente, babaya, okula, öğrencilere, oğullara, hemşehrilere, insanlara, hatta şiire de "bozuk çalması" gerektiğini savunur ve "kendi düşüncesinin bile iktidarda olmasını istemediğini" belirtir (1996, 51). Eğitimde değerlendirmenin, bilgi sınamadan çok, eleştirel düşünme ve bilimsel yöntemi öğrencilerin kullanıp kullanmadıklarını, özgürce seçim yapıp yapamayacaklarını ölçmeye, ezberden uzak, sezgiye dayalı ve somut bilgiler üzerine olması gerektiğine yönelik dikkat çekmeleriyle bunu ortaya koymaktadır.

Sonuç

Çeşitli ilçelerde kaymakamlık ve belediye başkanlığı görevlerinde de bulunan Ece Ayhan, bir kamu yöneticisi olarak da eğitimin önemini derinden kavramış bir sanatçıdır. Yukarıdaki

örneklerde de görüldüğü gibi, sanatçının eğitim sistemimize yönelik eleştirileri isabetli ve bilimseldir. Esasen ilerlemecilik yaklaşımına göre hazırlanmış olan eğitim programlarının uygulamalarında aynı yaklaşımın örneklerini görmek zordur. Uygulamalarda daha çok daimicilik ve esasicilik yaklaşımlarının uygulama örnekleri öne çıkmaktadır. Nitekim, sanatçının irdelenen eserlerinde de eğitim uygulamalarının daha çok bu yönü vurgulanmıştır. Bu durum, hazırlanacak eğitim programlarının niteliği kadar, programı uygulayacak olan öğretmenlerin ve eğitim ortamlarının niteliğinin de önemini ortaya koymaktadır.

Eğitim bilimleri kuram ve uygulamalarıyla; edebiyat, sanat ve diğer alanlar arasında kurulacak eşleştirme, karşılaştırma ve benzetimlerle eğitim bilimleri alanına önemli bir zenginlik katılabilecektir. Farklı disiplinlerden yararlanarak ve kuram-uygulama ilişkisine dayalı olarak elde edilecek bu bilgilerden, birçok eğitim ortamında yararlanılabileceği gibi, özellikle eğitim bilimleri alanındaki eğitim felsefesi, eğitim sosyolojisi, öğretmenlik mesleğine giriş vb. derslerde daha fazla yararlanılabilecek ve olumlu öğrenme ortamları oluşturulabilecektir.

KAYNAKÇA

1. Bursalıoğlu, Ziya. (2003). **Eğitim Yönetiminde Teori ve Uygulama**. 7. Baskı, Ankara: Pegem Yayınları.
2. Demirel, Özcan vd. (2001). **Öğretmenlik Mesleğine Giriş**. Ankara: PegemA Yayıncılık.
3. Ece Ayhan (1993a). **Şiirin Bir Altın Çağı**. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
4. ----- (1993b). **Başbozuk Günceler**. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
5. ----- (1996). **Dipyazılar**. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
6. ----- (1999). **Bütün Yort Savullar!**. İstanbul: Yapı Kredi yayınları, Gen. 2. Baskı.
7. Fidan, Nurettin ve Münire Erdem. (1993). **Eğitime Giriş**. Ankara, 4. Baskı.
8. Sönmez, Veysel. (1994). **Eğitim Felsefesi**. Ankara: Pegem Yayınları.